

Bilous S.V.

Kharkiv Institute of Banking
of the National Bank of Ukraine

FINANCIAL REHABILITATION OF BANKS: WORLDWIDE EXPERIENCE AND ITS APPLICATION FOR UKRAINE

Summary

The article examines how financial recovery is processed in commercial banks, alongside with peculiarities of its use. Attention is drawn to the procedure of financial rehabilitation or reorganization of banks as a part of measures system to stabilize the bank. The basic cause-effect relationships that occur in the process of bankruptcy and subsequent rehabilitation of the bank. Measures for financial recovery of the bank are considered, as well as cases in which a decision on financial recovery or reorganization of the bank is made.

Keywords: financial rehabilitation, sanation, insolvency, reorganization, liquidation, solvency.

УДК 339.92

ОСОБЛИВОСТІ ОФШОРИЗАЦІЇ ГЛОБАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

Бусарева Т.Г.

Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана

Глобалізація світової економіки призвела до виникнення такого феномену як розвиток офшорної діяльності, який має свій вираз у різних формах створення офшорних юрисдикцій, розширенні діяльності офшорних компаній, бурхливому розвитку сфери офшорних послуг. Маніпулюючи вигідністю географічного положення, надаючи податкові пільги та податкові привілеї іноземним інвесторам, нерозвинуті країни перестали бути відсталими суб'єктами «світової периферії» та активно включилися в міжнародні економічні процеси. Саме тому створені в офшорних юрисдикціях банки, зовнішньоторговельні, страхові та інвестиційні компанії стали складовою частиною світового господарства. Більш того, використовуючи нові технології та засоби зв'язку, офшорні компанії освоюють нові ринки послуг (страхування, гральний бізнес) використовуючи вже не лише податкові, але і сприятливі умови офшорних юрисдикцій.

Ключові слова: офшори, глобалізація, податкова гавань, податкові пільги, офшорний бізнес, офшорні території.

Постановка проблеми. Офшорні зони є специфічним інструментом стимулювання інвестиційної діяльності та збільшення надходжень до бюджетів так званих «депресивних» територій, економічний ефект яких ґрунтується на зростанні державних доходів завдяки розширенню податкової бази та мінімізації величини податкового навантаження. Однак на початку XXI століття очевидним є зростання кількості офшорних зон та як результат зниження податкового тиску на ТНК та міжнародні компанії, адже біля 50% всіх міжнародних фінансових потоків проходять через офшорні зони, що підтверджує тезу про їх величезне значення для міжнародного бізнесу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. З поміж наукових робіт, які містять аналіз тенденцій та особливостей розвитку офшорної діяльності, а також присвячені проблемам ефективності її функціонування слід назвати наукові праці таких вітчизняних та зарубіжних вчених, як С. Палей, Ю. Уманців, Е. Евстигнєєв, Е. Лімбан, О. Бозуленко, Ю. Волкова, В. Егерт, А. Єлісеєв, М. Карлін, Х. Сала-і-Мартін, С. Стейнмо та інші.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Не дивлячись на величезну кількість наукових робіт з питань міжнародної офшоризації бізнес діяльності не вирішеними залишаються питання щодо особливостей та тенденцій розвитку офшорної діяльності країн США, ЄС та країн Азії.

Мета статті. Головною метою даної роботи є аналіз тенденцій розвитку офшорних зон на початку XXI століття та виокремлення характерних особливостей діяльності офшорних центрів в США, країнах ЄС та в азійському мега регіоні.

Виклад основного матеріалу. Не дивлячись на те, що офшори сприймаються як сучасне явище, в їх основу лягла концепція податкової гавані, що зародилася ще в стародавні часи, що зумовило суперечливий характер діяльності сучасних офшорів. Важливо зазначити, що античні податкові гавані (такі як, наприклад, Фінікія та Крит) були місцем не лише комерційної діяльності, але і піратства, що дозволяли проводити паралель з визначенням сучасних офшорів як способу здійснення нелегальних операцій. Іншою характеристикою офшорної діяльності є можливість здійснення податкового планування з метою підвищення ефективності як діяльності окремих фірм, так і економіки в цілому [1, с. 51-53].

Важливо зазначити, що починаючи з середини XX ст. на макrorівні саме офшори були основою стратегії розвитку ряду держав, наприклад, Сінгапуру та Кайманових островів, які використовуючи низько податковий або безподатковий режим були націлені на залучення інвестицій і, таким чином, стимулювання економічного зростання та продовжують і сьогодні досягати успіху завдяки використанню офшорних можливостей. Цей процес став неможливим при неузгодженості інтересів з ведучими офшорними країнами, таким чином, формування офшорів відбувалося переважно навколо трьох основних геополітичних полюсів, що було пов'язане з інтересами офшорних країн по: збільшенню свого впливу (для Великобританії над своїми залежними територіями); ефективнішому вкладенню фінансових ресурсів (для фінансових інститутів/ компаній США і ін.); залученню додаткових вкладень.

Даний факт свідчить про тісну взаємодію офшорного ринків і міжнародних економічних відносин, що сформувався історично і не в останню чергу обумовлений колоніальним устроєм, що дозволяє стверджувати про взаємозв'язок офшоризації з процесами глобалізації фінансового ринку. Зворотною стороною даного взаємозв'язку є диспропорції в світовій економіці, що склалися на сьогоднішній день, які пояснюються негативними ефектами від офшорної діяльності, що стає причиною уваги з боку регуляторних органів до діяльності сучасних офшорів та боротьби з підвищення їх прозорості.

В економічній літературі вперше термін «офшор» з'явився в американській пресі в кінці 1950-х років та характеризував відхід фінансової організації від урядового контролю шляхом географічної вибіркової своєї діяльності. Мова йде про фінансову структуру, яка звільнилася від оподаткування через розміщення свого офісу поза межами США. Офшорні зони з'явилися на економічній карті світу приблизно у 1960-ті роки, коли виникла концепція вільних економічних зон. У сучасному світі, разом із терміном «офшорна зона», використовуються поняття «податковий притулок» та «податкова гавань» [2, с. 43-47].

На початку XXI століття на міжнародному рівні діяльність офшорних територій розглядається, зокрема, Організацією економічного співробітництва та групою розробки фінансових заходів боротьби з «відмиванням» грошей – ФАТФ (Financial Action Task Force on Money Laundering). Проте сховати «брудні» гроші в так званих податкових гаванях стає дедалі складніше. А вже на початку XXI століття Організація економічного співробітництва та розвитку скоротила кількість держав у так званому «чорному списку» країн з пільговим оподаткуванням і недостатньою прозорістю фінансових систем з 35 до 7. Це було зроблено після того, як деякі країни (Великобританія, Греція, Кіпр) посилили національне законодавство. У переліку тих країн, хто підтримує фінансову таємницю своїх резидентів, залишилися тільки Андорра, Ліхтенштейн, Ліберія, Монако та такі екзотичні території, як Маршаллові острови, Науру та Вануату.

Треба зазначити, що протягом 1980-х-початку 1990-х років минулого століття у всьому світі існувало 65 офшорних центрів, які досить нерівномірно розподілені по континентах та країнах. Зокрема, в Південній Америці було зареєстровано 19 центрів, в Європі – 17, в Азії – 12, в Океанії – 7, в Північній Америці – 5, в Африці – 4, в Австралії – 1.

Однак активізація діяльності офшорних компаній в середині ХХ ст. пов'язана з розширенням діяльності ТНК, які використовували офшорні центри для досягнення конкурентних переваг та вирішення різних стратегічних завдань. В умовах глобалізації економіки цей взаємозв'язок істотно посилюється та призвів до зростання капіталів зосереджених в банківських офшорних центрах. Так, іноземні депозити, на початку ХХІ ст. розміщені в банках на Кайманових островах складають 956 млрд. дол., Люксембургу – 464 млрд. дол., Гонконгу – 165 млрд. дол., Швейцарії – 506 млрд. дол., Багамських островів – 150 млрд. дол., Сінгапурі – 260 млрд. дол., тоді як іноземні депозити в Японії складають 667 млрд. дол., у Франції – 986 млрд. дол. [3, с. 18-25].

Аналізуючи особливості функціонування американської моделі офшоризації бізнес діяльності, треба зазначити, що згідно з даними Комітету національної безпеки та урядових справ Сенату США, протягом 2010-2013 років американці щорік виводять з-під оподаткування в офшори 100 млрд

дол., з яких 60% доводиться на 83 з 100 найбільших компаній США, які використовують податкові гавані, реєструючи свої дочірні компанії в офшорних юрисдикціях. Лише в 3 найбільших банків та фінансових компаній США (Citigroup, Bank of America та Morgan Stanley) більше ніж 700 дочірніх компаній зареєстровані в офшорах. Крім того, в головній податковій гавані США, штат Делавер, де знаходиться більше половини всіх дочірніх компаній США, існує невелика одноповерхова будівля, де зареєстровано більше 6,5 тисяч корпорацій, включаючи Google, American Airlines, General Motors, Coca-cola, а також 217 тисяч дочірніх компаній.

Важливо зазначити, що згідно з федеральним законодавством США, в країні немає офіційно зареєстрованих офшорів або офшорних зон. Не дивлячись на це, завдяки специфіці федерального устрою країни, коли адміністрація штату має значну самостійність в законодавчій сфері, фірмам вдається максимально вигідно використовувати території з низьким податковим тягарем та гнучкими законами.

Історія боротьби з офшоризацією на території США датована 1962 роком, коли Конгресом США були прийняті поправки до законів, спрямовані на боротьбу з уникненням оподаткування. Крім того на території США діє Закон від 17 лютого 2007 року «Про запобігання зловживаннями податковими гаванями». Даний законопроект має на меті внесення цілого ряду змін та доповнень до положень Кодексу внутрішніх доходів США 1986 років. Сенатором Байроном Дорганом також вносився законопроект 25 січня 2007 року «Про внесення змін до Кодексу внутрішніх доходів відносно контрольованих іноземних компаній в податкових гаванях». У травні 2010 р. був ухвалений Закон про податкову дисципліну відносно зарубіжних рахунків [4, с. 613-625].

У лютому 2012 р. угода по спільному проведенню цього положення була підписана з Францією, Німеччиною, Італією, Іспанією та Великобританією. У лютому 2012 року Білим домом опублікований Проект податкової реформи для комерційного сектору, що передбачає введення обов'язкового оподаткування прибутків американських корпорацій, отриманих за кордоном, відміну існуючого відстрочення сплати цього податку до репатріації прибули, відміну податкових відрахувань при виведенні виробництва за рубіж і введення нових стимул-реакцій для повернення виробництва в США, заходи по зменшенню мотивації компаній до переміщення прибутків і активів за рубіж.

Виходячи з вищесказаного, можна зробити висновки про те, що не дивлячись на жорсткі фінансові закони та продуману податковою політику, США все ж зазнають труднощі в боротьбі з офшорами адже держава не може повністю заборонити використання податкових гаваней. На нашу думку це обумовлено двома основними причинами, зокрема по-перше, економічний капітал шукає більш прибуткове та менш збиткове використання, яке йому і забезпечують офшори, по-друге, в США податковими гаванями користуються найпотужніші корпорації, сировинні та фінансові гіганти, які є головним джерелом всіх державних рішень. Таким чином, боротьба з використанням офшорів як в США не може гуртуватися на посилюванні законів, але має бути спрямована на зниження потреби в їх використанні, тобто зниження податкового тягаря. [5, с. 42-47].

Розглядаючи особливості функціонування офшорного бізнесу в країнах ЄС, то треба зазначити, що до організацій, що займаються проблемами офшорних зон на території ЄС необхідно віднести ОЕСР, FATF, Форум фінансової стабільності. Важ-

ливо зазначити, що боротьба з офшорними знами здійснюється в двох напрямках: боротьба з шкідливою податковою конкуренцією (за неї відповідає ОЕСР); боротьба з недостатньо високим рівнем фінансового контролю і злочинами у сфері фінансів, за яку відповідає ФФС і FATF.

У ході дослідження було встановлено, що на території ЄС можна виділити три види офшорних зон: класичну, зону низького оподаткування та так звану «престижну» зони. Характеризуючи класичні офшорні зони, треба зазначити, що особливістю цього типу офшорних зон є звільнення фірм від оподаткування та необхідність фінансової звітності. На даних територіях компанії платять фіксоване мито державі за реєстрацію та, відповідно, отримуючи ліцензію на здійснення діяльності. До цієї групи входять невеликі острови та архіпелаги Карибського моря (Британські Віргінські острови, Бермудські острови, Багамські острови).

Характеризуючи зону низького оподаткування треба зазначити, що відповідно до правил ЄС були відзначені преференційні податкові ставки для офшорних компаній, підвищені ставки корпоративного податку з 4, 25 до 10%, обмежена сфера застосування двосторонніх угод про уникнення подвійного оподаткування, посилені вимоги щодо забезпечення прозорості податкових схем та обміну інформацією про походження капіталів та клієнтів. Одна з країн, яка належить до другого типу є Кіпр, яка має найнижчий рівень корпоративного податку серед країн співтовариства (Ірландія, наприклад, ввела єдиний корпоративний податок, ставка якого становить 12,5%). Крім того, на Кіпрі зберігся ряд переваг у формуванні оподаткованої бази, а також у застосуванні методів оподаткування дивідендів (відсутність оподаткування у джерел) та ін.

Компанії, зареєстровані на території зон пільгового оподаткування, користуються також значними податковими пільгами, проте зобов'язані надавати регулярну інформацію про проведення фінансових операцій контролюючим органам. До таких офшорних зон крім Кіпру відносяться Ірландія, Гібралтар, Угорщина, а також само Європейські території з пільговим оподаткуванням деяких видів діяльності (Ліхтенштейн, Люксембург, Швейцарія) [6, с. 35-42].

Чільне місце в офшорному бізнесі займає Ліхтенштейн адже вигідне розташування, добре розвинені комунікації, наявність високопрофесійної юридичної служби, пільги іноземним компаніям сприяли швидкому розвитку цього офшорного центру. Станом на кінець 2011 р. в Ліхтенштейні було зареєстровано понад 40 тис. іноземних фірм, доходи від яких становили понад 30% бюджету країни. Серед іноземців популярні фірми, керуючі власністю інших фірм, а також холдингові компанії, які володіють акціями інших фірм і отримують з цього прибутку. Такі фірми не платять Ліхтенштейну ніяких податків, крім низького податку на статутний капітал. Вони також звільнені від аудиторського контролю. Їх мінімальний акціонерний капітал – від 30 до 50 тис. швейцарських франків. Фірми потрібно як мінімум один місцевий директор. Термін реєстрації – два тижні, її вартість – 6 тис. дол. Приблизно стільки ж складає щорічний внесок.

«Престижні зони» в свою чергу поділяються на території з пільговими та першим оподаткуванням. До першого типу відносяться Ірландія, Гібралтар і розташовані поблизу Великобританії острова Мен, Гернсі, Джерсі тощо. Основні вимоги до офшорних фірм, які не платять податків у цих центрах, полягає в тому, що, по-перше, господарську та фінансову діяльність в офшорній зоні можуть

вести тільки фірми-нерезиденти і, по-друге, ці фірми можуть діяти в зоні тільки за наявності особливого статусу, який надає їм законодавство того чи іншого офшорного центру. На відміну від країн «податкового раю», в яких діяльність іноземних компаній обкладається тільки реєстраційним і невеликим щорічним збором, в Європі є ряд країн, які стягують з зареєстрованих у них фірм певні види податків. До числа країн із помірним оподаткуванням належать Швейцарія, Люксембург, Ліхтенштейн, Кіпр, Мальта, Монако [7, с. 143-145].

Окрім вищезазначених країн важливо місце належить це одному легальному європейському офшору, а саме Австрії, яка традиційно є одним з найбільш сприятливих місць для оптимізації оподаткування та адміністрування міжнародного бізнесу. Законодавство Австрійської Республіки дозволяє здійснювати ряд ефективних податкових схем, чим вужчий досить давно користується європейський бізнес для цілей міжнародного податкового планування.

Іншим прикладом «податкового раю» є Гібралтар, остання колонія Великобританії в Європі. Гібралтар, в якому проживає 30 тис. осіб, є самоврядним утворенням з 1965 р. Гібралтар – асоційований член ЄС, але з певними винятками: не застосовується договір про спільне землекористування та податок з обороту. В якості офшорного центру Гібралтар зростає швидкими темпами, одночасно з цим розвивалися юридична та інші служби. Це швидко зростання в значній мірі вплинуло на телекомунікації.

Так само існують зони, при правильному підході до законодавства яких, створюються вигідні умови для податкової і фінансової діяльності. Ці території визначаються як інші офшорні зони. Ведення бізнесу в цих країнах відкрито, але необхідно платити податки і фіксовані збори, є реєстри акціонерів. Наприклад, це такі країни, як Нідерланди, Португалія, Іспанія тощо [8, с. 320-324].

Що стосується країн азійського регіону, то важливо зазначити, що офшорний бізнес відіграє важливу роль як в позичкових, так і в підприємницьких інвестицій, в обслуговуванні зовнішньоекономічних зв'язків, хоча за масштабами операцій і кількості офшорних компаній країни Азії значно поступається країнам Карибського басейну та Західної Європи. Законодавство країн Азії розглядає офшорні юрисдикції не в ролі засобу оптимізації податків, а як операційна база обслуговування іноземної мережі і зарубіжних клієнтів, покупки активів і випуску коштовних паперів, організація аутсорсингу, валютних операцій за кордоном. Відплив капіталу через офшорні зони розглядається як неминучий і навіть необхідний аспект глобалізації підприємництва, оскільки перенесення збутових та виробничих операцій в інші країни стимулює розробку новітніх технологій, а також створення нових експортних ресурсів.

На підставі вищезазначеного можна сформулювати специфіку регулювання офшорних зон країн Азії: напрям руху капіталу в інших юрисдикцій без можливості вільного руху фінансових потоків з офшорів до країн Азії. Фізичним особам – резидентам країни доступ до офшорних послуг практично повністю закритий, а юридичні особи повинні дотримуватися особливих процедур. З офшорних банківських рахунків можливий переказ на японський та китайський ринки не більше 5% активів в день. Ця умова направлена в першу чергу на контроль за відсутністю можливості попадання сум, що переводяться, до резидентів. Для виконання переказу на рахунки нерезидентів офшорні банківські установи повинні надати податковим органам плани використання даних засобів.

Особливе місце в політиці відносно офшорів відводиться саме Гонконгу. За підсумками 2013 року обсяг виконуваних за допомогою офшорів торговельних операцій склав понад 300 мільйонів доларів, що вище за підсумки 2010 років в 5 разів. Гонконгом підписано більше 40 угод по обміну податковою інформацією і усуненню подвійного оподаткування, зокрема офшорними наприклад, Маврикій, Макао, Люксембургом [9, с. 11-15].

Що стосується України, то на початку XXI століття в Україні найрозповсюдженішим методом відмивання коштів є фінансування офшорних зон, зокрема капітали переводяться в офшори в Швейцарії, Люксембурзі, Гонконзі, Ліхтенштейні, Сінгапурі та на Карибські острови. Згідно з дослідженням, починаючи з 1990-х років, тобто після відновлення незалежності та переходу до ринкової економіки, з України вивезли 167 млрд. дол. За 2010–2012 роки українські банки перерахували в офшорні зони і на Кіпр 53 млрд. 397 млн. гривень. На другому місці стоять операції нерезидентів з цінними паперами, де сума, «підозрілих угод» склала 8,3 млрд. гривень. Третє місце займає оформлення вантажів за, «підробними документами», або на фіктивні фірми, що дає змогу відмивати близько 5,1 млрд. грн., операції страхування та перестрахування 2,1 млрд. грн., операції, проведені з використанням загублених або підробних паспортів, – 1,6 млрд. грн.

Явище офшорів в Україні існує вже понад 10 років, хоча в податковому законодавстві цей термін з'явився лише у 1997 р. в Законі України «Про оподаткування прибутку підприємств». Відповідно до ст. 18 цього Закону на валові витрати можна віднести лише 85% суми договору з компанією, що має офшорний статус. Крім того, Закон зобов'язує Кабінет Міністрів України щорічно затверджувати перелік офшорних зон. Повний список офшорних зон для вітчизняних суб'єктів господарювання, згідно з пунктом 18.3 статті Закону України «Про оподаткування

прибутку підприємств», Кабінет міністрів України щорічно оприлюднює у «Переліку офшорних зон» затвердженому відповідним розпорядженням.

Таблиця 1
Структура інвестицій та експорту в Україну підприємств з іноземними інвестиціями, зареєстрованими в країнах-офшорах на кінець 2012 року (млн. дол.)

Країна-офшор	ПП	Інвестиції	Експорт	Експорт/Інвестиції, %
Віргінські острови	50	83	18	21,7
Кіпр	273	150	52	34,6
Панама	28	4,4	14	318,2
Ірландія	144	63	63	100
Багамські острови	53	23	20	87
Люксембург	23	4,6	2	43,5
Ліхтенштейн	72	85,4	0,15	0,2
Всього	643	413,4	169,15	40,9

Джерело: складено автором на основі [10, с. 639-644]

Висновки і пропозиції. Світовий офшорний бізнес на початку XXI століття став потужною економічною силою, що відчутно впливає на процеси, що відбуваються в міжнародних економічних відносинах. Глобальний масштаб, який придбала сьогодні діяльність офшорів, широта і частота їх використання у фінансово-економічних операціях підсилюють підставу вважати світ офшорного бізнесу самостійним сектором світової економіки, глибоко залученим в роботу світових фінансових ринках. Згідно з цими оцінками, до 50% сучасного світового руху капіталу і світового товарообігу обслуговується і проходить через компанії, зареєстровані в різних офшорних центрах, близько 60% світових грошових коштів містяться в даний час на офшорних рахунках з використанням офшорних компаній або офшорних трастів.

Список літератури:

1. Бозуленко О.К. Роль офшорної фінансової діяльності у світовій фінансовій системі / О.К. Бозуленко // Економіст. – 2010. – № 1. – С. 51-53.
2. Волкова Ю.О. Розвиток офшорних центрів у системі міжнародного бізнесу / Ю.О. Волкова // Формування ринкових відносин в Україні. – 2008. – № 1. – С. 43-48.
3. Полотенко Д.В. Вільні економічні зони в контексті регулювання економіки / Д.В. Полотенко // Фінанси України. – 2010. – № 11. – С. 18-25.
4. Предборський В.А. Детінізація економіки в контексті трансформаційних процесів. Питання теорії та методології: монографія / В.А. Предборський. – К.: Кондор, 2005. – С. 613-625.
5. Воронина А.М. Еволюція офшорного бізнесу // Фінанси и кредит. – 2006. – № 13. – С. 42-47.
6. Government Accountability Office, International Taxation: Large U.S. Corporations and Federal Contractors with Subsidiaries In Jurisdictions Listed as Tax Havens or Financial Secrecy Jurisdictions, December 2011. – P. 36-42.
7. Shaxson Nicholas. (2011) Treasure Islands: Tax Havens and The Men Who Stole the World. London: The Bodley Head (p. 143-145).
8. Евстигнеев Е. Налоги и налогообложение: учебное пособие / Е. Евстигнеев. – Спб.: Питер, 2009. – 320-324 с.
9. Либман А. Мировой опыт оптимизации налогообложения: Роль налоговой конкуренции и офшорных центров в мировом хозяйстве / А. Либман // MPRA Paper № 17042, posted 5. September 2009., с. 11-15. – Available online at: <http://mpra.ub.uni-muenchen.de/17042>
10. Вылкова Е.С. Налоговое планирование: учебник. – М.: Юрайт, 2012 – 639-644 с.

Бусарева Т.Г.

Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана

ОСОБЕННОСТИ ОФШОРИЗАЦИИ ГЛОБАЛЬНОЙ ЭКОНОМИКИ

Аннотация

Глобализация мировой экономики привела к возникновению такого феномена, как развитие офшорной деятельности, который выражается в разных формах создания офшорных юрисдикций, расширении деятельности офшорных компаний, развитии сферы офшорных услуг. Манипулируя выгодностью географического положения, предоставляя разные налоговые льготы и налоговые привилегии иностранным инвесторам, неразвитые страны перестали быть отсталыми субъектами «мировой периферии» и активно включились в международные экономические процессы. Именно поэтому созданные в офшорных юрисдикциях банки, страховые, внешнеторговые и инвестиционные компании, стали составной частью мирового хозяйства. Более того, используя новые технологии и средства связи, офшорные компании осваивают новые рынки услуг (страхование, игровой бизнес) используя уже не только налоговые но и благоприятные условия офшорных юрисдикций.

Ключевые слова: офшоры, глобализация, налоговая гавань, налоговые льготы, офшорный бизнес, офшорные территории.

Busarieva T.G.

Kiev National Economic University named after Vadym Hetman

FEATURES OF OFFSHORISATION OF GLOBAL ECONOMICS

Summary

Globalization of world economics which resulted in such phenomenon as development of off-shore activity expresses in different forms of creation of off-shore jurisdictions, expansions of activity of off-shore companies, development of the sphere of off-shore services. Manipulating the advantages of geographical position, giving different tax deductions and tax privileges to foreign investment, not developed countries left off to be the backward subjects of «world peripheries» and actively joined in an international economic processes. That's why the foreign trade, insurance and investment companies that created in off-shore jurisdictions became the component part of world economics. Moreover, using new technologies and facilities of connections, off-shore companies are mastered by the new markets of services (insurance, playing business) use already not only tax but also favorable terms of off-shore jurisdictions.

Keywords: offshore, globalization, tax harbor, tax deductions, off-shore business, off-shore territories.

УДК 658:338

ТЕОРЕТИЧНИЙ ПІДХІД ДО УПРАВЛІННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА

Валінкевич Н.В., Солотвінський О.А.

Житомирський державний технологічний університет

У статті досліджено сутність дефініції конкурентоспроможність продукції. Проаналізовано ключові фактори, що впливають на конкурентоспроможність підприємства, досліджено механізм управління конкурентоспроможністю підприємства. На основі проведених досліджень запропоновано концептуальну модель управління конкурентоспроможності продукції, що дозволяє зрозуміти вплив системи управління якістю на елементи створення цінностей на підприємстві в процесі виробництва. Обґрунтовано сферу використання запропонованої моделі, розроблено заходи щодо зростання конкурентоспроможності підприємства.

Ключові слова: підприємство, управління, конкурентоспроможність, конкурентоспроможність продукції, концептуальна модель, фактори впливу.

Постановка проблеми. В умовах інноваційної економіки підприємство, володіючи самостійністю у прийнятті рішень, на свій власний ризик обирає, яку продукцію та для кого виготовляти, де та за якою ціною продавати. Крім того, підприємство має бути спроможне швидко реагувати на зміни в мінливому зовнішньому середовищі, бути готовим до випуску нової продукції у відповідності до основних тенденцій у споживанні та диверсифікації, реагувати на зміну кон'юнктури ринку. У зв'язку з цим ставляться вимоги до його здатності конкурувати, тобто до його конкурентоспроможності. Конкурентоспроможність підприємства зале-

жить від якості процесів управління в організації та конкурентоспроможності продукції. Так, з розвитком ринкових відносин зростають і вимоги споживачів до продукції, яку вони купують на ринку. Основним завданням підприємства, що нерозривно пов'язане з ефективністю виробництва, забезпеченням випуску необхідної кількості виробів і високою якістю, є досягнення конкурентоспроможності продукції на ринку.

Оцінка конкурентоспроможності дає змогу виявити сильні та слабкі сторони підприємства, що у свою чергу дає можливість мобілізувати приховані можливості для отримання вигідних позицій на